

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 38 (2412)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2023 m. lapkričio 15 d.

ISSN 1648-620X

■ Iš kairės: doc. Gailutė Drakšienė, įmonių grupės „Satimed, Fitodenta, Bioremedium“ vadovaujantis partneris Rimantas Tuskevičius, įmonių grupės „Prekės ženklų“ vadovas Karolis Misevičius, prof. Jurga Bernatoniene, LSMU vaistinės direktorius dr. prof. Rimantas Pečiūra, UAB „Fitodenta“ vadovas Tomas Andrejauskas.

Visuomenei pristatytas analogų neturintis produktas, skatinantis burnos ertmės gijimą po odontologinių operacijų

»2

»3

Lapkričio 8-oji –
Tarptautinė
radiologijos diena

Ligų diagnos-
tikos sėkmė
priklauso ir
nuo gydytojų
radiologų bei
radiologijos
technologų

Radiologiniai tyrimai atliekami naudojant įvairių rūšių spindulius, kurių metu galima pamatyti žmogaus vidaus organus ir jų pakitimus, diagnozuoti ligas. Per metus Kauno klinikose atliekama apie pusę milijono įvairių radiologinių tyrimų ir šiuo metu tikriausiai nėra nė vienos ligos, kuriai diagnozuoti nebūtų pritaikomi tokie tyrimai. „Visa eiga medicinoje pasikeitė. Anksčiau gydytojas, atėjęs pas pacientą, pirmiausia pats bandydavo apčiuopti, tirdavo stuksenimo, lietimui būdais, o šiuo metu gydytojai iškart žiūri į jau iš anksto atliktus radiologinius tyrimus ir sprendžia, kokį gydymą skirti pacientui, – pasakoja prof. Saulius Lukoševičius, Kauno klinikų Radiologijos klinikos vadovas.

Kauno klinikų
medikai perpylė
dar įsčiose
esančiam vaisiui
kraują

»5

Rudens ir žiemos
depresija tikrai
egzistuoja

»7

Lietuvos mokslo taryba
skelbia Lietuvos mokslo
ir studijų institucijų 2022 m.
mokslo, meno veiklos
vertinimo rezultatus

»4

Visuomenei pristatytas analogų neturintis produktas, skatinantis burnos ertmės gijimą po odontologinių operacijų

1 » Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Farmacijos fakultete pristatytas analogų rinkoje neturintis produktas, skatinantis burnos ertmės gijimą po odontologinių operacijų. Tikimasi, kad LSMU bei kitų įstaigų biotechnologijos srities mokslininkų ir sveikatos inovacijų ekspertų „Fitodenta“ sukurta priemonė taps efektyvia alternatyva iki šiol naudojamoms pooperacinės odontologinių pacientų priežiūros priemonėms.

Miglė Smaidžiūnaitė

Vidinės komunikacijos specialistė

Produkto kūrimas suvienijo skirtingų sričių mokslininkus

„Fitodenta“ produktas skirtas naudoti po danties šalinimo, implantacijos ar kitų odontologijos procedūrų, kurios palieka žaizdas ir tinimą. Patentuotos produkto preparatų formulės yra pagrįstos natūraliomis augalinės kilmės medžiagomis. Šis inovatyvus gaminy sukurta įmonių grupė „Fitodenta“ bendradarbiaujant su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Vaistų technologijos ir Universiteto Vaistinės mokslininkais bei Lietuvos biochemijos srities specialistais.

„Fitodenta“ pristatyme dalyvavo produktą kūrę LSMU Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos katedros bei Universiteto vaistinės mokslininkai – profesorė Jurga Bernatoniė, biomedicinos mokslų daktaras Rimantas Pečiūra, docentė Gailutė Drakšienė, taip pat gydytojai odontologai, projekto investuotojai, farmacijos specialistai bei kitų sričių atstovai. „Džiaugiamės gerais bendro darbo rezultatais, kuriuos pavyko gauti LSMU Vaistų technologijos katedrai ir vaistinei glaudžiai ben-

dradarbiaujant su bendrove „Fitodenta“. Šio projekto sėkmę neabejotinai lėmė ilgalaikio, nuo 2015 metų truncančio bendradarbiavimo patirtis. Neabejojame, kad tolesnis LSMU bendradarbiavimas su įmonių grupe, kuriai priklauso „Fitodenta“, duos abipusę naudą, taip pat ir naudą visuomenei“, – sakė produkto kūrėjai prof. J. Bernatoniė ir dr. R. Pečiūra. Renginio dalyviams LSMU atstovai papasakojo apie produkto kūrimo kelią bei pristatė priemonės efek-

tyvumą pagrindžiančius tyrimų rezultatus. „Fitodenta“ atstovai pristatė gaminio panaudojimo galimybes ir išskirtines terapines savybes.

Efektyvumas patikrintas tyrimais

„Fitodenta“ produkto natūralios kilmės veikliųjų medžiagų efektyvumas yra patikrintas vartotojų tyrimu. Jis padėjo reikšmingai sumažinti skausmą ir patinimą, o kai buvo vartojamas kartu su tradici-

niais pooperaciniais vaistais kaip pagalbinė priemonė, paspartino gijimą net 40 proc. Produkto formulėje esančios natūralios medžiagos mažina uždegimą, skatina gijimą, todėl mažėja antibiotikų poreikis. Pasaulio sveikatos organizacija yra iškėlususi problemą dėl visuomenėje augančio atsparumo antibiotikams ir poreikį mažinti jų vartojimą. „Fitodenta“ produktai negali pakeisti antibiotikų, tačiau gali prisidėti prie mažesnio jų vartojimo“, – pasa-

kojo „Fitodenta“ direktorius Tomas Andrejauskas. Ligų kontrolės ir prevencijos centro (CDC) duomenimis, mažiausiai 30 proc. ambulatoriškai skiriamų antibiotikų yra nereikalingi, o per didelis jų vartojimas prisideda prie didėjančių bakterinių infekcijų, kurios tampa atsparios antibakteriniams vaistams, skaičiaus. „Fitodenta“ produktas praturtintas natūraliais augaliniais ekstraktais, kurie, siekiant užtikrinti maksimalų efektyvumą, yra suderinti su iš augalų išgrynintomis, stipriu antiuždegiminiu poveikiu pasižyminčiomis natūraliomis medžiagomis. Produkto rinkinį sudaro du preparatai: burnos purškalo ir kosmetinis gelis. Vartotojų tyrimai parodė, kad geriausias efektas pasiekiamas naudojant abu preparatus kartu – purškalą burnos ertmėje ant pažeistų dantenų ir gleivinės, o gelį išorėje, patinimo srityje. Šie preparatai turi būti vartojami pagal odontologo ar kito sveikatos priežiūros specialisto rekomendaciją.

A. Koroliovu nuotr.

Produktas skirtas naudoti po danties šalinimo, implantacijos ar kitų odontologijos procedūrų, kurios palieka žaizdas ir tinimą.

Ligų diagnostikos sėkmė priklauso ir nuo gydytojų radiologų bei radiologijos technologų

1 » Apie radiologiją, gydytojų radiologų ir radiologijos technologų darbą, bendradarbiavimą ir jų saugos svarbą pacientams kalbamės su prof. Sauliumi Lukoševičiumi ir doc. Aurika Vancavičiene, Kauno klinikų Radiologijos klinikos slaugos vadove.

Kokia komanda visada yra šalia gydytojų radiologų?

S. L. Radiologijoje komandą sudaro gydytojai radiologai, radiologijos technologai, bendrosios praktikos slaugytojai ir gydytojai anesteziologai reanimatologai. Sklandus komandinis darbas, tarpusavio pasitikėjimas, aiškos komandos narių funkcijos – pagrindiniai profesionalios paslaugos elementai. Teikdami radiologijos paslaugas nuolat bendraujame ir bendradarbiaujame daugiadalykėje komandoje.

Koks yra radiologijos technologų darbas?

A. V. Radiologijos technologai atlieka plataus spektro radiologinius diagnostinius tyrimus nuo rentgeno tyrimų iki sudėtingesnių kompiuterinės tomografijos (KT), magnetinio rezonanso tomografijos (MRT) ar angiografijos ir branduolinės medicinos tyrimų. Radiologijos technologai informuoja pacientus apie atliekamą tyrimą, atlieka skenavimą,

vadovaujantis protokolais ar gydytojo paskyrimu, kurio metu stebi pacientą, bendrauja su juo tyrimo metu bei teikia rekomendacijas po jo. Radiologijos technologai atsakingi už atliekamo tyrimo kokybę ir paciento gerovę bei saugą tyrimo metu ir iškart po jo. Esant nuolatinei radiologijos plėtrai, atsirandant vis naujesnėmis ir pažangesnėmis tyrimo metodikoms, plečiasi ir radiologijos technologo veiklos sritys. Procedūrų atlikimas taikant naujas metodikas reikalauja nuolatinio tobulėjimo, augančios atsakomybės ir savarankiškumo. Radiologijos technologo atlikto tyrimo tikslumas ir kokybė – labai svarbūs gydytojui radiologui vertinant tyrimą bei formuojant jo išvadą.

Ar pacientai turėtų baimintis spinduliuotės, gaunamos radiologinio tyrimo metu?

S. L. Gydytojas, siunčiantis pacientą atlikti vieną iš radiologinių tyrimų, turi labai didelę atsakomybę nuspręsti, ar toks tyrimas yra tikrai

■ Kauno klinikų Radiologijos klinikos vadovas prof. Saulius Lukoševičius.

■ Kauno klinikų Radiologijos klinikos slaugos vadovė doc. Aurika Vancavičienė.

reikalingas, pasverti tyrimo naudą ir galimą žalą. Pasitaiko, kad pacientai patys prašo tyrimų, tad gydytojai turi teisingai įvertinti situaciją ir ne visada tenkinti jų norus. Tačiau, įvertinus, kad tyrimas pacientui tikrai reikalingas, nerimauti nėra dėl ko – šiuo metu naudojamos technologijos yra išmanios, žinančios, kada sumažinti spinduliuotę, kada ją padidinti. Vis dažniau medicininėje aparaturoje integruojamas dirbtinis intelektas, padedantis dar-

buotojams optimizuoti, pritaikyti tokią spinduliuotės dozę, kokios reikia.

A. V. Nereikia bijoti nei vieno radiologinio tyrimo, nes jų metu gaunamos spinduliuotės dozės yra leistinos, visa įranga sertifikuota, kalibruojama, prižiūrima, nuolat atnaujinama.

Kaip galite padėti pacientui, labai bijančiam radiologinio tyrimo?

S. L. Pasitaiko, kad pacientai jaučia baimę dėl spinduliuotės poveikio, dėl uždaros, kiek ankštai atrodančios aparatuūros, pavyzdžiui, MRT ar KT metu, kai reikia ramiai, nejudant išgulėti tam tikrą paskirtą laiką. Tiek gydytojų radiologų, tiek radiologijos technologų užduotis – nuraminti pacientą, paaiškinti, kaip ir kas bus atliekama. Tikrai pasitaiko atvejų, kai tenka pacientams duoti raminamųjų, išskirtiniais atvejais kviečiamės į pagalbą gydytojus anesteziologus reanimatologus, kurie pacientui atlieka anesteziją.

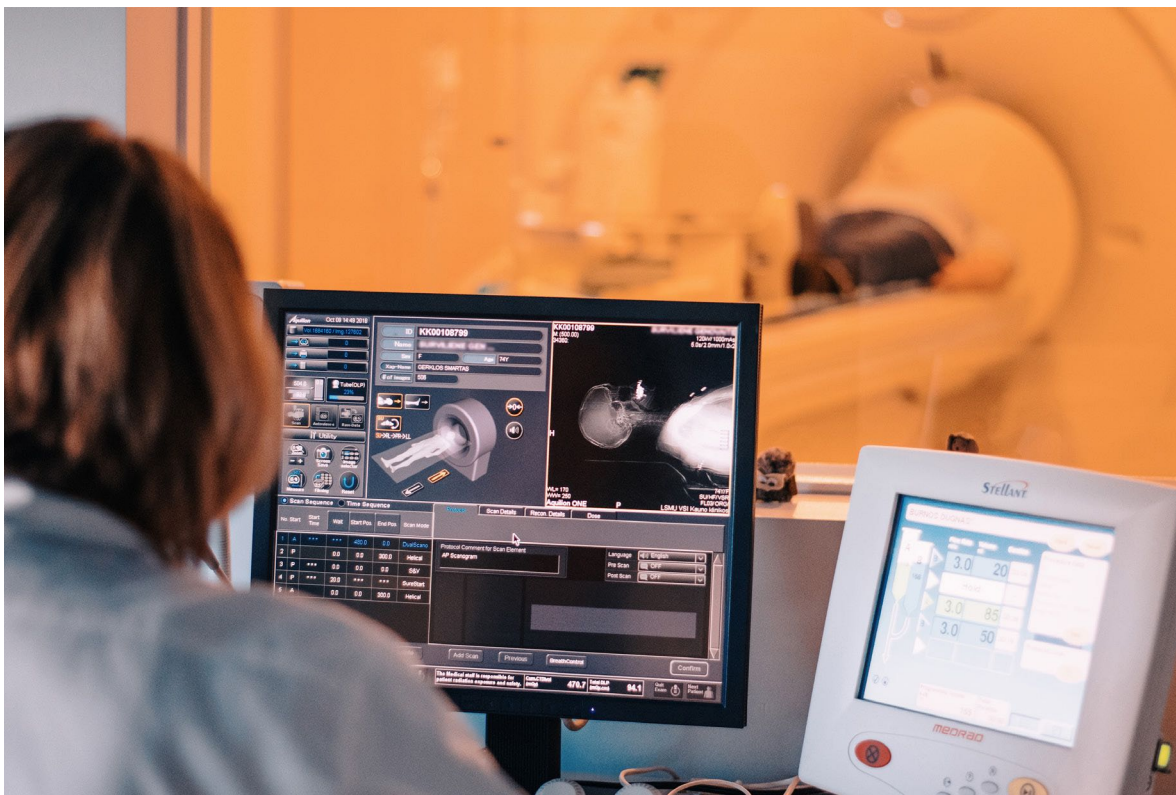
Kokie radiologiniai diagnostikos būdai taikomi Kauno klinikoje? Kokios ateities perspektyvos?

A. V. Kauno klinikoje taikomi visi šiuolaikiniai ir pažangiausi radiologiniai diagnostikos metodai, šiuo metu taikomi ir didžiausiose Europos universitetinėse ligoninėse bei visame pasaulyje. Radiologijos kliniką sudaro penki skyriai, darbuotojai pasižymi nuolatiniu noru tobulėti, tad kiekvienais metais pavyksta įdiegti ne po vieną inovaciją.

S. L. Šiuo metu Kauno klinikoje atliekant tyrimus naudojame visų rūšių spindulius, kokie tik gali būti. Netrukus bus pasiektas paskutinis radiologinės diagnostikos laiptelis – baigiamas įrengti ciklotronas – sveikatos priežiūrai ir mokslui svarbus įrenginys, leisiantis gaminti radiofarmacinius preparatus, reikalingus pozitronų emisijos tomografijos tyrimams atlikti. Dar aukštesnis lygmuo, laukiantis ateityje – ne tik diagnostika, bet ir ligų gydymas pasitelkiant įvairių rūšių spindulius, sukurtus ciklotronu.

Kauno klinikų inf.

Prieš 128 metus lapkričio 8-ąją dieną Vilhelmas Konradas Rentgenas atrado nežinomus spindulius, kurie šiuo metu naudojami radiologiniuose tyrimuose ir vadinami rentgeno spinduliais. Kiekvienais metais šią dieną minima Tarptautinė radiologijos diena, kurios tikslas – didinti supratimą apie radiologijos svarbą saugiai pacientų priežiūrai ir gerinti visuomenės supratimą apie gyvybiškai svarbų gydytojų radiologų ir radiologijos technologų vaidmenį sveikatos priežiūros sistemoje. Šių metų šūkis – „Gydytojai radiologai ir radiologijos technologai vardan pacientų sveikatos“.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidiny skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIUTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIUTĖ

| RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Saulius TVIRBUTAS, Jūratė KUŽMICKAITĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Lietuvos mokslo taryba skelbia Lietuvos mokslo ir studijų institucijų 2022 m. mokslo, meno veiklos vertinimo rezultatus

1 » 2023 m. lapkričio 8 d. Lietuvos mokslo taryba (LMT) paskelbė kasmetinio universitetų, mokslinių tyrimų institutų 2022 m. mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP), meno veiklos vertinimo rezultatus.

LMT įvertino 36 institucijų 2022 metų MTEP, meno veiklos rezultatus – 31 valstybinio ir nevalstybinio universiteto ir mokslinių tyrimų instituto, 3 universiteto ligoninių klinikų ir 2 valstybinės reikšmės bibliotekų. Vertinimui pasitelkti 84 mokslo, meno ekspertai (6 ekspertų komisijos), kurie atliko vertinimą pagal 3 kriterijus: paskelbtų mokslinių tyrimų rezultatų ir meno darbų sklaidą; mokslo ir studijų institucijų gautos tarptautinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų lėšos; mokslo ir studijų institucijų lėšos, gautos iš ūkio subjektų už MTEP, meno užsakymus.

Mokslo ir studijų institucijos vertinimui pateikė virš 10 tūkstančių mokslo, meno sklaidos ir kitų MTEP (meno) veiklos rezultatų objektų. Ekspertai įvertino Lietuvos mokslininkų 2022 m. publikuotus 7 980 mokslo ir 967 meno darbus, per metus mokslo ir studijų institucijų gautas lėšas už sudarytas 1 105 MTEP sutartis su ūkio subjektais, 43 patentų ar patentų paraiškos licencines

sutartis, 16 meno sutarčių, taip pat gautas lėšas institucijoms vykdančioms 282 tarptautinius projektus. Įvertinta 3 115 mokslo straipsnių, patentų tarp 10 proc. labiausiai pasaulyje cituojamų straipsnių, kuriuos Lietuvos tyrėjai paskelbė per paskutinius 10 metų (2013–2022 m.).

Pasak LMT pirmininko dr. Gintaro Valinčiaus, kasmetinis vertinimas sudaro galimybę apžvelgti Lietuvos mokslo bendruomenės per metus publikuotų mokslo, meno darbų bei kitų MTEP, meno veiklos rezultatų aprėptis pagal nustatytas veiklų rūšis. Nors kasmet institucijų rezultatai gali kiek svyruoti, tačiau kelių metų rezultatai rodo mokslo ir studijų institucijų mokslo veiklos apimtį tiek bendrai, tiek pagal mokslo sritis ir kryptis bei veiklos tendencijas. Žvelgiant į pastarųjų penkerių metų kasmetinio vertinimo rezultatus, matyti mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo su ūkio subjektais augimas – pastaraisiais metais ekspertai kasmet įskaitė apie 13 mln. Eur lėšų, kurias institucijos gavo pagal suda-

rytas MTEP, meno sutartis. Palyginti su ankstesniu penkerių metų laikotarpiu (2013–2017 m.), tokių lėšų kasmet buvo įskaitoma vidutiniškai apie 5,5 mln. Eur. Taip pat įskaityta apie 10 mln. Eur lėšų, gautų institucijoms vykdančioms tarptautinius MTEP projektus (2013–2017 m. – vidutiniškai virš 5 mln. Eur kasmet).

„Džiugu stebėti augantį Lietuvos tyrėjų rezultatų pripažinimą autoritetinių pasaulio žurnalų publikacijų gretose. Jei 2008–2017 m. į TOP10 labiausiai pasaulyje cituojamų mokslo straipsnių sąrašą pate-

ko 1 638 mūsų šalies mokslininkų straipsniai, tai 2023 metais suformuotame 10 metų periodo (2013–2022 m.) sąraše tarp labiausiai cituojamų turėjome jau 3 115 mūsų šalies mokslininkų mokslo darbų“, – sako G. Valinčius ir pabrėžia, kad „nepaisant nemažų kasmetinio vertinimo apimčių, LMT skiria didelę dėmesį vertinimo proceso tobulinimui, siekiama užtikrinti patogų ir sklandų institucijų atstovų bei vertinimą atliekančių ekspertų darbą LMT mokslo vertinimo informacinėje sistemoje, inicijuojama diskusijas

dėl vertinimo tobulinimo dermės su kitais vykdomais vertinimais.“

Kasmetinio vertinimo rezultatai teikiami LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Pagal paskutinių trejų metų kasmetinio MTEP, meno veiklos vertinimo rezultatus paskirs-toma 30 procentų metinio bazinio finansavimo lėšų valstybinėms Lietuvos mokslo ir studijų institucijoms MTEP, meno veiklai plėtoti.

Su kasmetinio mokslo ir studijų institucijų 2022 m. vykdytos MTEP, meno veiklos vertinimo rezultatais galite susipažinti [čia](#).

Naujoji LSMU Viešųjų pirkimų tarnybos vadovė I. Nausėdaitė dėmesį skirs viešųjų pirkimų strategijai kurti bei jai įgyvendinti

Prieš keletą savaičių Lietuvos sveikatos mokslų universitete (LSMU) darbą pradėjo nauja Viešųjų pirkimų tarnybos vadovė Ingrida Nausėdaitė. Ji nuo pat vaikystės žinojo, kad nori būti teisininke, o pradėjusi studijuoti pamažu atrado ir savo mėgstamą teisės kryptį – viešuosius pirkimus.

Miglė Smaidžiūnaitė
Vidinės komunikacijos specialistė

„Spalio viduryje prisijungiau prie veržlaus, talentingo, jaunatviško ir draugiško LSMU Viešųjų pirkimų tarnybos kolektyvo. Tapau šios tarnybos vadove. Dar mokykloje žinojau, kad noriu būti teisininke. Taigi užtikrintai ėjau savo tikslo link. Mykolo Romerio universitete baigiau teisės bakalauro studijas, vėliau – civilinės teisės magistrantūros studijas. Ypač didelį susidomėjimą man kėlė viešųjų pirkimų

sritis. Nors šioje srityje dirbu daugiau nei dešimtmetį, kiekvieną dieną jaučiu, kad savo kelią pasirinkau teisingai ir mėgaujuosi jame patiriamais iššūkiais bei pasiektais rezultatais“, – pasakojo I. Nausėdaitė. Įsimintiniausius projektus savo karjeroje I. Nausėdaitė įgyvendino dirbdama „EPSO-G“ įmonių grupei priklausančioje elektros perdavimo bendrovėje „LITGRID“. Čia ji buvo atsakinga už strateginių energetikos infrastruktūros projektų viešuosius pirkimus. Tarp jų – elektros tiltų tarp Lietuvos ir Švedijos

vaadinamos „NordBalt“ jungties darbų etapų projektai, vėjo jėgainių parko Baltijos jūroje konsultavimo paslaugų projektai, Lietuvos elektros perdavimo linijų statybos projektai.

„Esu energinga ir ambicinga asmenybė, atsakingai žiūrinti į bet kokią atliekamą užduotį ar man patikėtą situaciją. Visada siekiu laiku, nepriekaištingai ir efektyviai įgyvendinti tiek asmenines, tiek komandines idėjas bei tikslus. Mėgstu iššūkius, nes, mano nuomone, būtent tokiose situacijose tobulėja asmenybės“, – pasakojo naujoji Viešųjų pirkimų tarnybos vadovė.

Ji pridūrė, kad nors iš savęs ir kitų reikalauja daug, yra lengvai bendraujanti ir korektiška vadovė: „Mano ir mano komandos darbo rezultatai grindžiami trimis pagrindinėmis vertybėmis – bendradar-

biavimu, atsakomybe ir orientacija į kokybišką rezultatą. Buvę kolegos mane apibūdina kaip lengvai bendraujančią, profesionalią, taktišką vadovę.“

„Vadovaudama Viešųjų pirkimų tarnybai siekiu užtikrinti darbų tęstinumą. Mano pagrindinis dėmesys bus skiriamas viešųjų pirkimų strategijai kurti bei jai įgyvendinti, pabrėžiant įvairovę, teisingumą ir įtrauktį. Taip pat pirkimų rizikos mažinimą, reguliavimo direktyvų laikymąsi, skatinant naujoves ir sukuriant maksimalią vertę“, – sakė I. Nausėdaitė.

Laisvalaikį ji mėgsta slidinėti, žaisti šachmatais, skambinti pianinu. Atostogas dažniausiai leidžia vieniemyje su knyga ir karštu puodeliu arbatos. Kai išvyksta svetur, ji mėgaujasi nepažintų miestų architektūra ir kitų kultūrų pažinimu.

■ Viešųjų pirkimų tarnybos vadovė Ingrida Nausėdaitė.

Sveikiname I. Nausėdaitę tapus LSMU Viešųjų pirkimų vadove bei linkime sėkmės ateities darbuose!

Povilas Žemaitis – jauno kraujo, bet patyrusios sielos gydytojas

Antrą mėnesį Respublikinės Šiaulių ligoninės Moters ir vaiko klinikos Vaikų konsultacijų skyriuje ir Vaikų ligų skyriuje dirbantis vaikų nefrologas gydytojas Povilas Žemaitis Šiauliuose dar jaučiasi svečias, bet viliasi, kad įpras ir bus savas. Jaunas gydytojas nusiteikęs daug dirbti ir padėti vaikams, kuriems reikia nefrologo pagalbos. Su šeimos gydytojo siuntimu atvykstančius pacientus dažniausiai vargina šlapimo takų infekcijos, šlapimo nelaikymas. Jaunas gydytojas neabejoja, kad daugiau tokių vaikų turėtų atvykti ir viliasi, kad vaikai nelieka be reikiamos pagalbos.

Zita Katkienė

Respublikinės Šiaulių ligoninės viešųjų ryšių specialistė

Šimtukininkui nesunku įstoti į mediciną

Kauniečiu save vadinantis gydytojas iki šiol gyvena laikinojoje sostinėje. Mokyklą teko keisti kas ketverius metus. Pirmiausia baigta pradinė mokykla, vėliau vidurinė. Baigti mokslus Povilas nusprendė Kauno technologijos universiteto gimnazijoje. „Ją rinkausi dėl to, kad prestižinė mokykla Kaune ir apskrityje. Tačiau ne tai buvo svarbiausia – norėjosi geriausio rezultato moksluose“, – sako jaunas gydytojas P. Žemaitis ir džiaugiasi, kad pasirinkimas pasiteisino – brandos egzaminų rezultatų pakako lengvai įstoti į Lietuvos sveikatos mokslų universitetą. Nepamiršamas ir dalyvavimas respublikinėje biologijos olimpiadoje – laimėta pirmoji vieta. Bet vykti į tarptautinę biologų olimpiadą atsisakė, nes išsigando. „Laikant abiturus egzaminus tik už matematikos egzaminą „pavyko“ gauti mažiau negu 100 balų. Ir kiti atestato pažymiai buvo puikūs“, – prisimena Povilas ir paaiškina, kad

gimnazijoje, kuri susirenka geriausius Kauno miesto ir apskrities moksleivius, tokie įvertinimai – nieko neįprasto, dauguma tokių pažymių mokosi ir įstoja į prestižines aukštąsias mokyklas.

Nefrologija – įdomi sritis

Studijos Sveikatos mokslų universitete didelių problemų Povilui Žemaičiui nesukėlė. Sumerimti teko tik atėjus laikui rinktis, ką studijuoti per rezidentūrą. „Pasirinkau pediatriją ir vaikų nefrologiją, nes norėjosi kažko daugiau, ne tik pediatrijos. Įdomi sritis, o ir renkasi nefrologiją mažiau studentų, tad ši sritis akyse ir stovėjo, renkantis rezidentūros studijas“, – neslepia jaunas gydytojas ir fakto, kad ir tėtis yra vaikų nefrologas, tad šis darbas glūdėjo širdyje gan ilgai.

Gydytojų šeimoje užaugusiam Povilui tėvai patarė nebūti kvailam ir nesirinkti pediatrijos. Nors patys Vytis ir Roma Žemaičiai – abu pediatrai ir savo gyvenimą pašventė vaikų ligoms gydyti, bet sūnui linkėjo kito kelio: esą sritis neperspektivi, nors patys – vaikų gydytojai. Jaunėlis Povilo brolis Justinas irgi pasirinko mediciną. Pusiau juokais Povilas sako,

kad brolis už jį gudresnis, tad pasirinko kardiologiją, kurią dar studijuoja Lietuvos sveikatos mokslų universitete. „Jis sukūrė šeimą, laukiasi kūdikio – tuoj būsiu dėdė“, – brolio gyvenimo permainos džiugina.

Nusprendęs eiti tėvų keliu iki šiol dėl to nesigaili. Rezidentūroje daugiausia domėjosi inkstų ligomis, inkstų onkologija. Patinka dirbti su vaikučiais, labai smagu, kai gydymas sėkmingas, kai pacientas pasveiksta.

„Geriau su vaikais, negu su suaugusiais, nes vaikučiai – geresni ligoniai. Dauguma pasveiksta ir tas gerai“, – pasirinkimu neabejoja gydytojas P. Žemaitis.

Gyvenimas – su daina

Dar mokydamasis mokykloje Povilas ne tik gerai mokėsi ir svajojo užaugęs būti gydytoju. Vaikystėje tėvai pastebėjo, kad sūnų traukia muzika, turi puikų balsą ir mėgsta dainuoti. Su džiaugsmu Povilas priėmė tėvelių pasiūlymą mokytis muzikos ir aštuonerius metus lankė muzikos mokyklą, skambino pianinu ir dainavo berniukų chore „Varpelis“, su kuriuo apkelta daug miestų, pabuvota ir Šiauliuose.

■ Nefrologas gydytojas Povilas Žemaitis džiaugiasi galėdamas vaikams padėti sveikti.

Zitos Katkienės nuotr.

Nors baigęs Vaikų muzikos mokyklą ir gavęs diplomą profesionaliu muzikantu Povilas netapo, bet muzikos nepamiršo. Iki šiol po darbų dar lieka laiko muzikai. P. Žemaitis skambina pianinu, savo bažnyčios parapijoje yra pavaduojantis vargonininkas, o per sumos mišias gieda bažnyčios chore.

Mėgsta ir sodo darbus, tad kartais iš savo namų atvyksta į tėvų sodą ir drauge su tėčiu mielai imasi darbų sode. Tenka kalti, veržti, pjauti. „Nelabai esu ūkiškas, labiau esu galvojantis, bet ką tėtis pasako, to ir imuosi“, – jauno kraujo, bet patyrusios sielos save laikantis gydytojas Povilas Žemaitis nestokoja geros nuotaikos.

Kauno klinikų medikai perpylė dar įsčiose esančiam vaisiui kraują

37-erių Gintarės planuose nėštumo nebuvo – dukra gimusi cezario pjūvio operacijos metu dėl pre eklampsijos, paskutinis nėštumas baigėsi vaisiaus žūtimi gimdoje 25-ąją savaitę dėl Rh izoimunizacijos sukeltų komplikacijų. Tai – imuninė reakcija, kai moters kraujyje gaminasi antikūnai prieš vaisiaus eritrocitus, jie, patekdamai per placentą į vaisiaus kraujotaką, sukelia vaisiaus eritrocitų žūtį, o tai sukelia sunkią mažakraujystę. „Sužinojusi, kad laukiuosi, buvo daug baimių ir abejonių. Kalbėjomės tiek šeimoje su vyru, tiek su gydytojais specialistais, kaip teisingai pasielgti, ką daryti, kad šįkart nėštumas nesibaigtų nelaime. Nusprendžiau nešioti mažylį ir daryti viską, kad tik galėčiau jį sūpuoti savo rankose“, – atvirauja moteris.

■ Kauno klinikų Vaisiaus medicinos centro vadovė prof. Eglė Machtejevienė.

■ Kauno klinikų Kraujo centro vadovė dr. Diana Remeikienė.

From LSMU to Japan. An unforgettable journey and experience

The Lithuanian University of Health Sciences and the International University of Health and Welfare (IUHW) in Japan have maintained their mutual academic exchange and cooperation in the field of education. In 2023, eight LSMU students participated in an internship at IUHW Narita Hospital, which took place from August 28th to September 22nd. The students were chosen after a big competition process. This is the second LSMU students' visit. In 2023, spring a delegation of Japanese students also studied at LSMU. Japanese students gained clinical knowledge and became familiar with Lithuanian health system.

LSMU students had the unique opportunity to visit Japan for four weeks, where they have learnt in practical sessions about various therapeutic methods, examined adult patients under observation and guidance of experienced Japanese doctors and professors.

LSMU students have arrived in Narita city to join the Japanese team, enhancing their practical knowledge in the medical field. During their internship, they rotated through different departments, gaining valuable real-world experience that significantly improved their overall understanding and expanded their medical expertise. They acquired a wide range of professional medical skills. The internship provided them to see different perspective of patient care and to know more about Japanese health system.

Moreover, they spent a month in a different culture, gaining practical experience in the hospitals in Tokyo such as Mita Hospital and Sanno Hospital, which are equipped with the latest technology. This allowed them to acquire invaluable international experience. This experience in Japanese hospitals was an additional benefit for LSMU students, enhancing their diverse medical skills and laying a solid foundation for their future careers. Continuing the collaboration with IUHW, an internship program for twenty Japanese students is scheduled at LSMU in the spring of 2024. Next year LSMU students' competition process will be organized in February.

Medical Faculty 6th year students' feedback about the Internship in Japan:

"During my month-long internship in Japan, I had the incredible opportunity to explore four distinct medical departments: Endocrinology, Allergology and Rheumatology, Digestive Surgery, and Urology. This experience proved to be invaluable for my future career in medicine.

In the Endocrinology department, I gained insights into the diagnosis and treatment of hormonal disorders. I had the chance to work alongside skilled professionals, deepening my understanding of endocrine diseases and their management. My time in the Allergolo-

gy and Rheumatology department was eye-opening. I learned about the intricate world of allergies and autoimmune diseases, honing my skills in diagnosis and treatment.

In the Digestive Surgery department, I witnessed complex surgical procedures and patient care that broadened my surgical knowledge and proficiency. This exposure was vital for my aspirations in the surgical field. Urology was another highlight, where I observed procedures related to the urinary tract and reproductive system. I had the great opportunity to train with the robotic Da Vinci and watched surgery performed with the robot.

The dormitory was more than enough for a student, everything was in the room (kitchen, washing machine, bathroom) and the rooms were equipped with AC which was more than welcome when outside was 30 degrees with 80% humidity. The city of Kozunomory is a university campus with everything necessary to live (supermarket, restaurant, park, gym, swimming pool).

Beyond the professional growth, my internship in Japan exposed me to a profound cultural shock. The Japanese culture, with its strong emphasis on discipline, respect, and precision, had a lasting impact. I admired the dedication to perfection in both medical practice and daily life. The punctuality, attention to detail, and the harmonious coexistence of tradition and modernity left a deep impression.

In conclusion, my month-long internship in Japan was a transformative experience that enriched my medical knowledge and broadened my cultural horizons. It provided me

with unique insights and skills that will undoubtedly benefit my future medical career, and the cultural exchange was a valuable lesson in the importance of different perspectives in a globalized world."

Augustin Charles Antoine Abily

"In September, we had the opportunity to undertake an internship at IUHW (International University of Health and Welfare) Narita Hospital in Japan, an experience filled with new cultural insights. Visiting Japan had always been a childhood dream of mine, hence my curiosity enhanced about the Japanese tradition and people after reading a book called "Ikigai". Ikigai is a Japanese concept that refers to something that gives one a purpose and meaning in life. The book describes how the people of Okinawa, an island in Japan, have one of the longest and healthiest lifespans in the world compared to other regions. My curiosity about Japan and the healthcare system aroused after researching about the lifestyle of their people.

When the opportunity came my way and together with my seven other colleagues from LSMU made it through the selection process, we had to prepare ourselves for an upcoming hectic journey full of new challenges, people, culture, and obviously a new healthcare system.

My team of future colleagues from LSMU and I have been amazed by Japanese traditions and the country itself, which is entirely different from Europe. Since the first day, IUHW members and our Japanese colleagues have been taken

care of us by being extremely polite towards us.

Throughout our stay in Japan, we witnessed how respect and empathy are integral parts of Japanese culture, both in the daily lives of the people and among healthcare professionals. We were fortunate to work alongside immensely skilled doctors and witness their way of caring for the well-being of the patients. While the Japanese language was a significant challenge during our internship at the hospital, with the help of our Japanese colleagues and most of the doctors, we managed to learn and observe various skills.

During four weeks at the Narita Hospital, we had the chance to be parts of four different departments, observe and compare the system to Lithuania and our countries. The most intriguing qualities in the Japanese healthcare system were the seamless coordination of teamwork, the efficiency with which they worked together and their mutual respect towards each other. Despite being in a different culture and country, we never felt like strangers, whether in the city or at the hospital.

The entire duration of our internship at the hospital was filled with new experiences, teamwork and joyful moments shared with our future colleagues. I am looking forward to embracing new opportunities and at the same time encourage all medical students to do the same – broaden their knowledge and experiences and seize every opportunity for growth in the medical field."

Mariam Farooq

"During our 4-week internship in Japan, the program was structured in such a way to provide a comprehensive medical experience. Each week brought a new medical department for us to immerse ourselves in, and we were seamlessly integrated into the Japanese student groups who were undergoing their own internships in the same departments. This collaborative approach allowed us to learn not only from experienced medical professionals but also from our Japanese peers. The program was designed to be both educational and challenging, as each week concluded with a mini examination, which took various forms such as verbal assessments, hands-on experience in the operating room, or creating presentations on clinical cases we encountered during the week. This multifaceted approach ensured that we gained a well-rounded understanding of medical practices in Japan and pushed us to continually expand our knowledge and skills.

We arrived in Japan after a lengthy journey that began with a flight from Lithuania. With a layover in Helsinki, the entire trip took a total of 18 hours. Upon landing at Narita Airport, our group was warmly welcomed by the IUHW university staff. They guided us through the process of using the public transport system, which included taking a train to our dormitories. Once we arrived, we were provided with access cards, a thorough explanation of the dormitory rules, and the freedom to settle in and relax.

Rudens ir žiemos depresija tikrai egzistuoja: gydytoja psichiatrė pataria, kaip sau padėti

Rudens melancholija, šaltojo sezono slogutis, tamsos depresija – yra daug būdų, kuriais žmonės vadina rudenį ir žiemą juos užklumpančias slogias nuotaikas. Psichoterapijos ir psichoanalizės centro „Asmens sveikatos klinika“ gydytoja psichiatrė-psichoterapeutė Vilija Vėbraitė sako, kad tokią būseną, jeigu ji užsitęsia, tikrai galima vadinti depresija ir tai nebus „per stipru“. Svarbu laiku atpažinti tiek savo, tiek savo artimųjų nuotaikos sutrikimą ir laiku užkirsti kelią ligai įsisenėti. Psichikos sveikatos specialistė vardija savipagalbos priemones, kurios gali padėti kovoti su depresija arba pasitarnauti kaip prevencinė priemonė ja nesusirgti bei gerinti nuotaiką šaltuoju metų laiku.

Nuotrauka – iStock-1335296845

Gydytoja, ar išties egzistuoja toks dalykas kaip rudeninė depresija, ar tai tik žmonių sugalvotas ligos pavadinimas natūraliam sezoniniam slogučiu?

Rudenį, prastėjant orams, mus dažniau užklumpa slogi nuotaika, trūksta motyvacijos, tampame vangesni ir sėslūs, kuriame mažiau ateities planų. Tokiai depresinei būsenai užsitęsus ilgiau nei dvi savaites yra diagnozuojama klinikinė depresija. Tiriant depresijas buvo pastebėta, kad joms iš tiesų būdingas sezoniskumas: depresijos dažniau prasideda rudenį ir pavasarį. Depresijos forma, prasidedanti vėlyvą rudenį ir besitęsianti iki pavasario, yra vadinama žiemos depresija.

Svarbu laiku atpažinti tiek savo, tiek savo artimųjų nuotaikos sutrikimą ir laiku užkirsti kelią ligai įsisenėti.

Retesnė sezoninės depresijos forma yra vasaros depresija, prasidedanti pavasarį. Paprastai depresija pasireiškia prasta nuotaika, vangumu, motyvacijos trūkumu, nenoru užsiimti mėgstama veikla, sunkumu susikaupti, apetito stoka, svorio praradimu, nemiga bei gyvenimo džiaugsmo praradimu. Žiemos depresijai yra būdingi netipiniai simptomai, tokie kaip padidėjęs miego poreikis, mieguistumas dienos metu, polinkis vartoti angliavandenius ir svorio prieaugis. Vasaros depresijai, priešingai, būdinga agitacija, nerimas, irzlumas ir svorio kritimas. Nors simptomai ir skiriasi, bet pagrindiniai, tokie kaip slogi nuotaika, sumažėjęs darbingumas, džiaugsmo praradimas, būdingi daugeliui depresijų.

Papasakokite plačiau, kas yra ta žiemos depresija, kas jai būdinga?

Žiemos depresija yra susijusi su natūralios šviesos trūkumu ir su tuo susijusiais hormoniniais pokyčiais. Keičiantis sezonui mūsų organizme gaminama mažiau laimės hormono serotonino ir už mūsų biologinius ritmus, kaip, pavyzdžiui,

miegą, atsakingo melatonino.

Kaip ir minėjau, šalia depresijai tipinių simptomų, tokių kaip depresinė būseną, vangumas, apatija bei energijos stoka, ši ligos forma dažnai pasireiškia mieguistumu, nuovargiu, padidėjusiu miego poreikiu ir apetitu bei svorio prieaugiu. Būtent ilgos miego valandos, svorio prieaugis evoliuciškai susiformavo, kad mums padėtų ištverti ilgą, šaltą žiemą. Atėjus pavasariui ir ilgėjant dienoms, depresija pasitraukia.

Kaip žmogus gali padėti sau, kokie praktiniai patarimai galėtų būti veiksmingi?

Geriausiai su žiemos depresija padeda kovoti šviesos terapija. Tai gali būti tiek klinikose naudojamos 10 000 lx šviesos terapinės lempos, tiek asmeniniam naudojimui skirtos terapinės lempos, kurių galima įsigyti parduotuvėse ir internetu. Jos imituoja saulės šviesą ir padeda organizmui gaminti serotoniną ir melatoniną. Tai padeda greičiau užmigti naktį ir jaustis darbingiems ir aktyviems dienos metu. Didžiausias efektas pasiekiamas taikant šviesos terapiją ryte.

Reikėtų nepamiršti reguliariai

■ ASK gydytoja psichiatrė-psichoterapeutė Vilija Vėbraitė.

Depresijos forma, prasidedanti vėlyvą rudenį ir besitęsianti iki pavasario, yra vadinama žiemos depresija.

sportuoti, nes tai teigiamai veikia mūsų kūną ir nuotaiką. Kitas labai svarbus aspektas yra socializacija, bendravimas su artimaisiais, draugais. Verta apsisvarstyti vitamino D vartojimą, nes Lietuvoje mes gauname per mažai natūralios saulės šviesos, reikalingos šio vitamino gamybai. Būtent vitamino D trūkumas lemia nuolatinį nuovargį ir mieguistumą. Patarčiau dienotvarkę susidėlioti taip, kad šviesiuoju paros metu daugiau laiko praleistume lauke ir pasimėgautume natūralia dienos šviesa. Svarbu mokėti ir tinkamai apsirėngti, kad šaltuoju sezonu nesusaltume ir daugiau laiko galėtume užsiimti mėgstama veikla gryname ore. Linkiu nepasiduoti šaltukui ir atėjus rudeniiui, pasitelkiant vaizduotę, aktyviai leisti laisvalaikį. Galime pasimokyti iš vaikų, nes retas kuris jų savo tėvams sako, kad liktume namie, nes šalta, ar vėjas per stiprus, ar lyja. Tik vėliau mes priprantame prie per daug komfortiško gyvenimo. Gerinti nuotaiką padeda ir masažai, vandens pramogų parkai, saunos, jogos užsiėmimai, šokiai bei meditacija. Kiekvienas turėtų pasirinkti tai, kas jam labiausiai tinka ir patinka. Taip pat porą valandų prieš

miegą reikėtų vengti sėdėjimo prie kompiuterio, televizoriaus, išmaniojo telefono, nes jie imituoja dienos šviesą ir sutrikdo miegą.

Kokie simptomai rodo, jog jau reikia kreiptis pagalbos į specialistą ir kaip paprastai gydoma sezoninė depresija?

Į gydytoją specialistą reikėtų kreiptis tada, kai savipagalbos būdai nepadeda, nuotaika savaitėms bėgant negerėja ar net prastėja, kai sutrinkdoma kasdienė rutina: darbe ar mokantis nebegalime susikcentruoti, nebepajėgiame ryte atsikelti iš lovos, nenuvykstame į darbą, studijas ar mokyklą, namuose nebepajėgiame susitvarkyti namų ir pasirūpinti savo higiena bei kenčia tarpasmeniniai santykiai. Gydytojas gali įvertinti situaciją ir, pasitaręs su pacientu, skirti tinkamiausią gydymą. Kaip ir minėjau, pirmas pasirinkimas yra gydymas šviesos terapija. Psichoterapija taip pat puikiai padeda suprasti, kaip mūsų veiksmai ir mintys veikia mūsų nuotaiką, bei išmoko naujų būdų kovoti su depresija. Esant reikalui depresiją galima gydyti antidepresantais.

ASK inf.

From LSMU to Japan. An unforgettable journey and experience

6» My initial impressions of Japan were marked by its impeccable organization and cleanliness. We resided in Kozunomori Heights, where students were segregated by gender on different floors. Our rooms were private, equipped with personal kitchen facilities, toilets, showers, baths, washing machines, and even a drying line – ensuring self-sufficiency and convenience.

The tranquil town surrounding the dormitories boasted several restaurants, a serene park, a shopping mall, and a crucial establishment, a 7/11 convenience store or a “com-bini” right outside our dorms, where we could readily grab coffee or snacks anytime we liked.

The academic aspect of our internship in Japan granted us considerable independence in our studies. Our daily routine commenced around 7 AM, with a prompt departure on the designated university bus bound for the hospital at 7:40 AM. Our hospital duties usually extended until around 4 PM. A typical day involved early morning rounds, followed by either participating in surgical procedures in the operating room or attending to patients in the clinic, depending on the department we were assigned to. The language barrier was effectively overcome through the assistance of Japanese students, who served as valuable translators for patient interactions, or by utilizing the Google Translate live conversation function.

At around noon, we gathered in the lounge area to enjoy “ben-to” lunches and a cup of coffee. It was during this time that our Japanese counterparts often seized the opportunity for a quick nap or to catch up on their studies.

The cultural part of our internship added an enriching layer to our experience.

On September 2nd, we had the privilege of visiting renowned Tokyo hospitals frequented by celebrities and politicians for medical treatment. During this visit, we had the honor of meeting with the Dean of IUHW and sharing a splendid lunch, during which we engaged in insightful discussions about the contrasting healthcare systems of our respective countries. Another memorable cultural event took place on September 18th, when we participated in a traditional kimono ceremony. We adorned ourselves in elegant kimonos and enjoyed the vibrant spectacle of shooting fireworks, creating unforgettable memories of our time in Japan.

The internship experience in Japan has been profoundly beneficial for both my personal growth and my future career aspirations. One of the most significant advantages was the opportunity to work in the Psychiatric department, a field I am passionately inclined to pursue in my future career. This unique exposure wouldn't have been attainable in Lithuania due to the contrasting internship programs. Witnessing how Japanese psychiatrists approach patient care with the utmost respect, humility, and compassion has left an indelible mark on me. Their practice of kneeling to establish eye-level contact with patients lying in bed exemplifies the profound empathy inherent in their profession. Additionally, observing the norm of patients staying in psychiatric hospitals for extended periods, receiving comprehensive treatment, psychotherapy, and physical rehabilitation, provided me with a broader per-

spective on the holistic approach to mental health care. This internship has undeniably expanded my horizons as a future physician, equipping me with valuable insights and a profound sense of empathy for the patients I aim to serve.

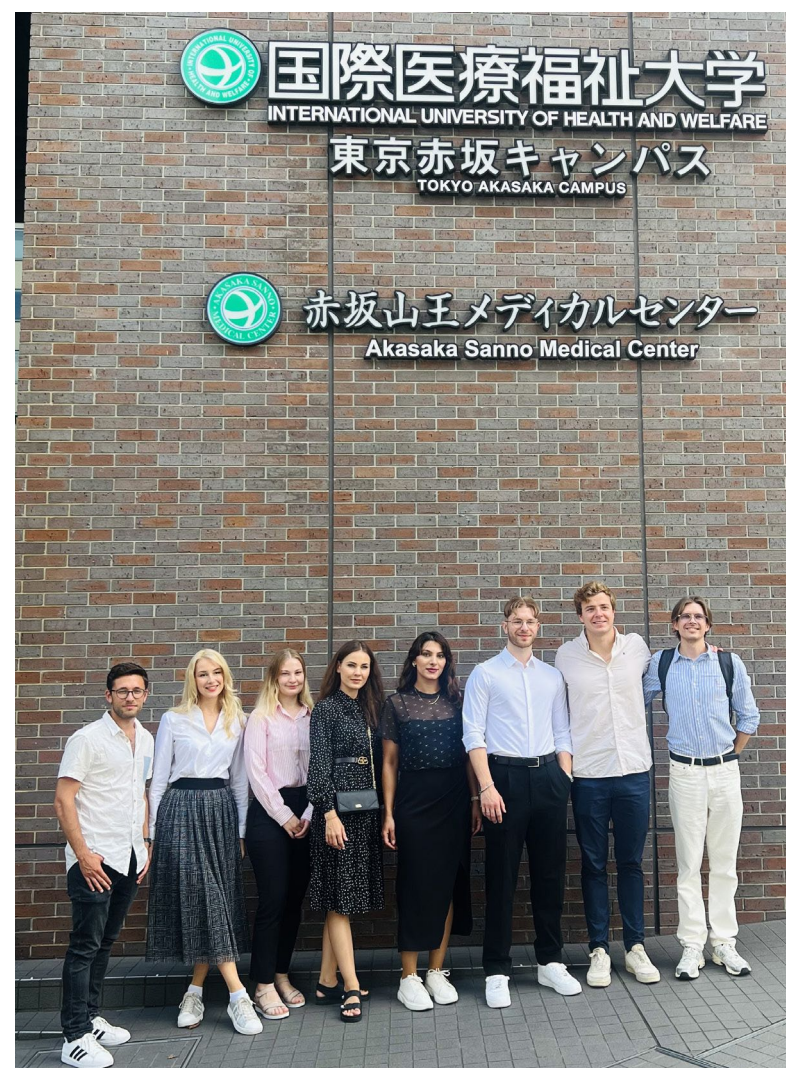
Exploring Japanese culture during my internship was a remarkable journey of discovery. On our free days, we ventured to Kyoto, the ancient capital of Japan, where we encountered a profound connection to the country's rich history, exquisite architecture, and timeless arts, meticulously preserved over centuries. What struck me most was the warmth and courtesy of the Japanese people themselves. They exude politeness, respect, and a deep sense of orderliness in their daily lives. It was evident that their strong sense of community, fostered by the unique context of living on an island nation, underpinned their willingness to go out of their way to assist those in need.”

Domantas Juodikis

„I thoroughly enjoyed my internship at the hospital in Japan as a medical student. The experience was incredibly enriching, allowing me to gain valuable insights into the Japanese healthcare system and culture. The hospital staff were welcoming and supportive, and I had the opportunity to observe a wide range of medical procedures and cases. My stay in Japan was also a fantastic cultural immersion, and I appreciated the kindness of the locals. Overall, this internship was an invaluable learning experience that will undoubtedly shape my future in medicine.

Thank you for that great opportunity,”

Yakov Perlov

“At the end of August, me and seven other students of LSMU were welcomed to IUHW Narita campus, one of Japan's most prestigious university hospitals. After our arrival in Kozunomori, we were introduced to our student-colleagues and professors. In our one month stay we were able to gain perspective into four different departments in the hospital, where we got to work closely with the doctors and patients. Not only did we gain va-

luable experiences in the medical field, but we also had the opportunity to take part in the student social life. During our free time our hosts showed us parts of their culture by organizing events like a trip to Tokyo and inviting a kimono specialist.

We would like to thank LSMU and IUHW for this incredible chance and invite others to apply for the exchange next year.”

Katharina Hillejan

Kauno klinikų medikai perpylė dar įsčiose esančiam vaisiui kraują

■ Gintarė su dukra ir sūneliu Ignu.

■ Ignas Kauno klinikoje.

■ 4 mėnesių Ignas.

5» Dėl šios priežasties pacientė jau yra praradusi kūdikį

Gintarė pirmą kartą į Kauno klinikų Vaisiaus medicinos centrą kreipėsi būdama 22-ąją nėštumo savaitę dėl vėl įtariamų Rh izoimunizacijos. „Nerimo buvo daug nuo pat nėštumo pradžios, nes antikūnai prieš eritrocitų Rh faktorių atsirado anksti ir labai greitai pradėjo didėti, o tai sukelia vaisiaus eritrocitų suardymą, vaisiaus mažakraujystę ir rimtas komplikacijas. Nerimą kėlė faktas, kad dėl šios priežasties pacientė jau yra praradusi kūdikį“, – apie Gintarės būklę pasakoja prof. Eglė Machtejevienė, Kauno klinikų Vaisiaus medicinos centro vadovė.

Nuspręsta atlikti labai sudėtingą, reikalaujančią didelio pasiruošimo, techninių gydytojų, atliekančio procedūrą, įgūdžių – kordocentezę. Tai vaisiaus virkštelės kraujo tyrimas, kurio metu per pilvo ir gimdos sieną, stebint ultragarsu, adata įvedama į vaisiaus virkštelės veną, taip pat atliktas ir kraujo perpylimas vaisiui.

„Kraujo perpylimas atliekamas dar vaisiui esant gimdoje. Pirmą kartą procedūra Gintarei atlikta 25 nėštumo savaitę, vėliau 27-ąją ir 30-ąją“, – apie procedūrą pasakoja profesorė. Procedūras atliko profesorė kartu su komanda – gydytojomis akušerėmis ginekologėmis doc. dr. Regina Mačiulevičiene ir dr. Egle Savukyne.

Kraujas turi būti specialiai paruoštas

Vaisiui, esančiam dar įsčiose, donorinis kraujas turi būti specialiai paruoštas. „Ruošiant kraujo komponentus, Kraujo centro darbuotojai susiduria su papildomais iššūkiais, nes laiko pasiruošti nėra daug, – sako Kauno klinikų Kraujo centro vadovė dr. Diana Remeikienė. – Perpylimui skirti eritrocitai turi būti ne senesni nei 3 parų, todėl saugomi Kraujo centro rezerve dažniausiai nėra tinkami. Dėl šios priežasties tenka skubiai kviesti donorus bei organizuoti darbą ne tik Kraujo centre, bet ir laboratorijoje.“

Gintarė kiekvieną kartą po

kraujo perpylimo vaisiui procedūros jusdavo gimdos apsitraukimus, jie buvo slopinami vaistais. „Viena dažnesnių tokių procedūrų komplikacijų – priešlaikinis vaisiaus dangalų plyšimas ir priešlaikinis gimdymas. Pacientė visą laikotarpį buvo stacionaruota Kauno klinikoje, stebėta jos ir vaisiaus būklė, siekta padėti kuo ilgiau išnešioti kūdikį“, – sako prof. E. Machtejevienė.

Gintarė šį laikotarpį prisimena su nerimu – kasdien atliekami tyrimai, laukimas, kada vėl reikės atlikti vaisiui kraujo perpylimą, kėlė įtampą. „Po antrojo vaikelio netekties išmokau valdyti emocijas. Norėdavau likti viena, net ligoninės psichologės paslaugų atsisakiau, bijojau, kad pravirkus nesustosiu, bet turiu būti stipri dėl savo mažylio“, – prisimena moteris.

Skyriuje praleido tryliką savaitių

Vaisiaus būklė pablogėjo 32-ąją savaitę. Moteris prisimena, kad penktadienį vaisiaus tyrimai buvo

geri, tačiau savaitgalį – viskas pasikeitė. „Pirmadienį buvo suplanuotas ketvirtasis kraujo perpylimas vaisiui, tačiau savaitgalį jo būklė pradėjo prastėti. Vyko svarstymai: ar laukti pirmadienio, ar vis dėlto atlikti cezario pjūvio operaciją (CPO), – pasakoja Gintarė. – Pasitikėjau gydytojais ir sutikau su visais scenarijais.“ Nuspręsta nelaukti ir po atliktos skubios CPO gimęs mažylis Ignas atsidūrė Naujagimių intensyviosios terapijos skyriuje, jam skubiai perpiltas kraujas. Kauno klinikoje Gintarė su naujagimiu praleido dar penkias savaites. „Šiandien, praėjus 4 mėnesiams, Igno kraujo tyrimai geri ir galime džiaugtis sveiku berniuku“, – sako moteris. Gintarė teigia, kad šis nėštumas buvo ypač sunkus psichologiškai, tačiau net tokiu sunkiu metu ji neprarado optimizmo, rado jėgų drąsinti ir kitas moteris. „Skyriuje praleidau tryliką savaitių, čia susipažinau su daug mamų, kurių kelias taip pat nebuvo lengvas. Vienos iš jų daug verkia, kitos – kaltina save, mano, kad per mažai padarė dėl

Kauno klinikoje kraujo perpylimai dar įsčiose esantiems vaisiams atliekami jau 21 metus. Šios procedūros ligoninėje negalėtų vykti be kraujo donorų pagalbos. Tiek kordocentezė, kurios pradininkas Kauno klinikoje yra Akušerijos ir ginekologijos klinikos gydytojas akušeris ginekologas doc. Vladas Gintautas, tiek kraujo perpylimas vaisiui – itin retos procedūros, reikalaujančios didelio komandos pasiruošimo bei profesionalumo.

savo vaiko, – pasakoja ji. – Moteris, mes darome viską, ką galime geriausio ir nė viena nesame kalta dėl to, kas neplanuotai nutinka mūsų kūdikiams. Šia istorija sutikau pasidalyti ir padėkoti moteris, parodyti, kad net tokie atvejai išsprendžiami ir jūs taip pat galite sūpuoti sveikas, stiprias atžalas.“

Kauno klinikų inf.

Mokslas moters reprodukinei sveikatai: daugiadalykis požiūris

Lapkričio 8 d. Emanuelio Levino centre įvyko mokslo bendradarbiavimo renginys „Mokslas moters reprodukinei sveikatai: daugiadalykis požiūris“. Akušerijos ir ginekologijos klinikos organizuotame renginyje įvairių sričių ekspertai dalijosi savo patirtimi, vykdomais moksliniais tyrimais, sukauptomis žiniomis, bendrų mokslo projektų vystymo galimybėmis ir ateities planais.

Klinikos vadovas prof. M. Kliučinskas, sveikindamas susirinkusius garbius mokslininkus, kvietė surasti bendradarbiavimo galimybių, siekiant pažangos moters reprodukcinės sveikatos mokslo srityje. LSMU prorektorė mokslui prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaitė skatino ieškoti bendrų mokslo vystymo galimybių, panaudojant universite-

to mokslo padalinių sukaupią patirtį, turimą infrastruktūrą, kvietė bendradarbiauti su kitų universitetų mokslininkais, subrandintoms idėjoms nepavargti ieškoti finansavimo dalyvaujant ir rengiant projektinius tyrimus.

»10

Mokslas moters reprodukcinei sveikatai: daugiadalykis požiūris

9» Pasak organizatorių, pirmojo tokio pobūdžio renginio vienas iš pagrindinių tikslų buvo pristatyti klinikoje besiformuojančias mokslo kryptis, sužinoti, kokie moksliniai tyrimai vyksta ar planuojami universitete bei kaip būtų galima įsitraukti veikiant sinergijoje.

Akušerijos ir ginekologijos klinikoje formuojamas mokslo kryptis, kylančius iššūkius ir ateities planus pristatė klinikos Mokslo komiteto vadovė dr. Agnė Kozlovskaja-Gumbrienė. Prof. Juozas Kupčinskas siūlė dar labiau išgryninti mokslinius tikslus pabrėždamas moderniausias mokslines tematikas, pateikė labai vertingų ir pritaikomų patarimų, pastebėjimų

bei padaršinių, kaip pradėti mokslinius tyrimus dar neturint finansavimo. Padalinių vadovai ir mokslininkai iš Virškinimo sistemos tyrimų instituto, Genetikos ir molekulinės medicinos klinikos, Kardiologijos instituto Ląstelių kultūrų laboratorijos, Endokrinologijos klinikos, Histologijos ir embriologijos katedros, Neuro-mokslų instituto Biochemijos laboratorijos, Farmakognozijos katedros biofarmacinių tyrimų laboratorijos, Patologinės anatomijos klinikos ir kitų padalinių trumpai pristatė savo vykdomus mokslinius tyrimus, ekspertines veiklas, dalijosi mokslinėmis naujovėmis ir techninėmis galimybėmis jų kuruojamose mokslinėse srityse, taip pat galimomis bendra-

darbiavimo temomis mokslinių tyrimų srityje. Dirbtinio intelekto centro atstovas, KTU prof. V. Raudonis pasidalijo dirbtinio intelekto integracijos galimybėmis biomedicininuose tyrimuose.

Jaukioje aplinkoje renginio dalyvių bendravimas buvo šiltas ir atviras, kas labai džiugino ir leido suprasti, kad tokio pobūdžio bendrystė turėtų plėstis ir galėtų tapti tradicija, siekiant bendrai įveikti mokslo ir medicinos iššūkius moters reprodukcinei sveikatos srityje. Renginį vainikavo Emanuelio Levino centro vadovės Ingridos entuziastinga ekskursija po centrą.

MA MF Akušerijos ir ginekologijos klinikos inf.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Endokrinologijos instituto bendradarbiai nuoširdžiai užjaučia administratore Rąsą Janulionienę mirus mylimam Tėveliui.

Nuoširdžiai užjaučiame Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Urologijos klinikos administratorių prof. Darijų Skaudicką mirus brangiam tėveliui. Telydi Jūsų šeimą paguoda ir dvasios stiprybė šią sunkią netekties valandą.

Urologijos klinikos kolektyvas

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Lapkričio 22 d. 11 val. LSMU MA Endokrinologijos klinikos lektorė dr. **Rūta Navardauskaitė** Kauno klinikų Endokrinologijos klinikos Oskaro Minkovskio auditorijoje (2 aukštas) skaitys viešąjį pranešimą „Žemo ūgio priežastys, diagnostika ir gydymas“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Lapkričio 22 d. 13 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Akušerijos ir ginekologijos klinikos Didžiojoje auditorijoje (Eivenių g. 2, LT-50162) doc. **Eglė Drejerienė** skaitys viešąjį pranešimą „Vaisin-gumo išsaugojimo dabartis ir ateities perspektyvos“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Lapkričio 23 d. 13 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Akušerijos ir ginekologijos klinikos Didžiojoje auditorijoje (Eivenių g. 2, LT-50162) doc. **Adrius Gaurilčikas** skaitys viešąjį pranešimą „Kiaušidžių darinių ultragarsinė diagnostika: nuo subjektyvaus eksperto tyrimo iki dirbtinio intelekto“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Direktoriaus medicinai ir slaugai** 0,75 et. Lietuvos Sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Administracijoje (darbo užmokestis 5685,00 Eur už 0,75 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Direktoriaus valdymui ir plėtrai** 1,0 et. Lietuvos Sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Administracijoje (darbo užmokestis 7579,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: pretendentai turi atitikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ nurodytus kvalifikacinius reikalavimus. Turėti ne mažiau kaip 3 metų vadovaujamo darbo patirtį su padaliniu, kuriam siekiama vadovauti, funkcijomis susijusioje srityje.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, veiklos planą, pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-11-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326773, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS,
kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, SKELBIA RINKIMUS
VIEŠOJO KONKURSO BŪDU EITI ŠIAS PAREIGAS 5-ERIŲ METŲ KADENCIJAI:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

Medicinos fakultete:

■ **Vadovo Ortopedijos traumatologijos klinikoje.**

Išrinktas klinikos vadovas pareigas turi pradėti eiti nuo 2024 m. vasario 22 d.

■ **Vadovo Neurochirurgijos klinikoje.**

Išrinktas klinikos vadovas pareigas turi pradėti eiti nuo 2024 m. kovo 21 d.

Už vadovavimą klinikai mokamas priedas pagal LSMU darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos p. 24.1.1.

Pretendentai į klinikos vadovo pareigas turi atitikti reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2016 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 80-9 patvirtintą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto katedros vedėjo,

instituto, profilinės ir veterinarijos klinikų vadovo rinkimų reglamentą.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą dalyvauti rinkimuose.
2. Asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir jo kopiją.
3. Mokslo laipsnį liudijantį dokumentą ir jo kopiją.
4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą.
5. Atestacijos kortelę.
6. Pastarųjų 5 metų publikacijų sąrašą iš Universiteto Bibliografijos skyriaus.

Dokumentus pateikti **iki 2023 m. gruodžio 15 d.** Personalui tarnybai (I a., kab. Nr. 102), Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas. Pasi-tairauti: tel. 8 37 465415.

Prof. Rimantas Benetis, Rectorius

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS,
kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, SKELBIA VIEŠĄJĮ KONKURSA
EITI ŠIAS DĖSTYTOJŲ IR MOKSLO DARBUOTOJŲ PAREIGAS:

Medicinos akademijoje:

Medicinos fakultete:

■ **1 profesorius** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2298,12 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) ir **3 docentų** (3 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2074,92 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Akušerijos ir ginekologijos klinikoje.

■ **1 docento** (1 × 0,75 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1826,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Vaikų ligų klinikoje.

Visuomenės sveikatos fakultete:

■ **1 docento** (1 × 0,50 et., mokslo kryptis – sociologija, atlyginimas 1960,44 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Bioetikos katedroje.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

Gyvūnų mokslų fakultete:

■ **1 jaunesniojo mokslo darbuotojo** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – gyvūnų mokslai, atlyginimas 1740,96 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Gyvūnų auginimo technologijų institute.

Pretendentai turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2020 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 134-04 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką.

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: 1. Turėti galiojančią vaikų ligų gydytojo ir gydytojo vaikų nefrologo medicinos praktikos licenciją – docento pareigoms eiti Vaikų

ligų klinikoje. 2. Turėti studijų dalykų „Medicinos ir sveikatos sociologija“, „Profesionalumo samprata ir kontekstai“, „Gyvūnai ir visuomenė“ dėstyto ir dalyvavimo mokslo projektuose patirties – docento pareigoms eiti Bioetikos katedroje. 3. Turėti patirties ichtiologijos srityje – jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigoms eiti Gyvūnų auginimo technologijų institute.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.
3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.
4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal Europass formą).
5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesoriaus, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).

6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio vardo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, gražinami) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro. Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.

7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikacinius reikalavimus, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus gražinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.

8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį.

Dokumentus pateikti **iki 2023 m. gruodžio 15 d.** Personalui tarnybai (I a., kab. Nr. 102), A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas. Pasi-tairauti: tel. 8 37 465415.